

سنجش رضایت‌مندی گردشگران ورزشی از امنیت مناطق ساحلی (مورد مطالعه: شهرستان چابهار)

نازنین نعیم آبادی^۱، محمدرضا سلیمی سبحان^۲، فرهاد جوان^۳، سودابه هاشم زهی^۴

از صفحه ۱۳۱ تا ۱۵۸

تاریخ دریافت: ۹۶/۰۸/۲۱

تاریخ پذیرش: ۹۶/۱۱/۱۴

چکیده

شهرستان چابهار در یک منطقه طبیعی، بکر، ساحلی قرار دارد و دارای جاذبه‌های گردشگری ورزشی خاصی است، می‌تواند مورد توجه ورزشکاران و گردشگران واقع شده، اما آنچه که حائز اهمیت است بحث امنیت در این شهرستان است. در واقع، ملاک امنیت در گردشگری، احساس امنیت توسط گردشگران است. در این مطالعه، به بررسی سنجش رضایتمندی گردشگران ورزشی از امنیت مناطق ساحلی شهرستان چابهار پرداخته شده است. جهت انجام تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده، از نرم‌افزار SPSS و مدل ویکور استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داد، تمامی شاخص‌های مطرح شده، میانگین به دست آمده کمتر از حد میانه عدد ۳ است، به این معنا میزان امنیت گردشگران در مکان مقصد کم است. همچنین نتایج به دست آمده با استفاده از مدل ویکور نشان داده شد، بیش‌ترین عدد Q به ترتیب متعلق به منطقه ساحلی ماسه‌ای با وزن ۰/۴۶۴، و صخره‌ای با وزن ۰/۴۳۶، و شنی با وزن ۰/۰۹۶ است. **کلیدواژه‌ها:** گردشگری، گردشگری ورزشی، امنیت، مناطق ساحلی، شهرستان چابهار.

۱. دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه خوارزمی تهران. nazanin.naimabadi@gmail.com

۲. استادیار و عضو هیات علمی پژوهشگاه علوم انتظامی و مطالعات اجتماعی. نویسنده مسئول. Salimi_Geo@yahoo.com

۳. دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه خوارزمی تهران. farhad.javan91@yahoo.com

۴. دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زاهدان. soodi1981@yahoo.com

مقدمه

Archive of SID

گردشگری، یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های جهان معاصر به شمار می‌رود. بر اساس گزارش سازمان تجارت جهانی، تعداد گردشگران جهان سالیانه ۴/۳ درصد رشد دارد و در سال ۲۰۲۰ به ۱/۶ میلیارد نفر می‌رسد. در همین زمان هزینه‌های گردشگران در سرتاسر جهان در هر سال ۶/۷ درصد رشد دارد و به ۲ تریلیون دلار می‌رسد (سازمان جهانی گردشگری^۱، ۲۰۰۱). در دهه ۱۹۵۰ حدود ۲۵ میلیون نفر (۱ درصد جمعیت جهان در آن زمان)، جزء گردشگران بین‌المللی بودند، در حالی که در سال ۲۰۰۹، تعداد آنها به بیش از ۸۰۰ میلیون نفر (در حدود ۱۲ درصد از جمعیت جهان) رسید (سازمان جهانی گردشگری^۲، ۲۰۱۰). این رشد سریع گردشگری، با توجه به بهبود شرایط حمل و نقل و افزایش سطح رفاه و نیز افزایش نیاز به خرید و مسافرت، به وقوع پیوسته است (سلیمانی و همکاران، ۱۳۹۳، ۱۴۰). گردشگری را می‌توان به زیرمجموعه‌هایی مانند گردشگری تفریحی، گردشگری درمانی، گردشگری فرهنگی، گردشگری اجتماعی، گردشگری ورزشی، گردشگری مذهبی و گردشگری تجاری و سیاسی تقسیم کرد (اصفهان‌ی و همکاران، ۲۰۰۷). گردشگر ورزشی، بازدیدکننده‌ای موقتی است که حداقل ۲۴ ساعت در محل رویداد اقامت می‌کند و هدف اصلی او شرکت در یک رویداد ورزشی است و درعین حال، جذابیت‌های ثانویه‌ای نیز ممکن است و برای او وجود داشته باشد. بخشی از این مسافرت‌ها را گردشگری ورزشی تشکیل می‌دهد. گردشگر ورزشی، بازدیدکننده‌ای موقتی است که حداقل ۲۴ ساعت در محل رویداد اقامت می‌کند و هدف اصلی او شرکت در یک رویداد ورزشی است و درعین حال، جذابیت‌های ثانویه‌ای نیز ممکن است و برای او وجود داشته باشد (هنرور و غفوری، ۱۳۸۶). در کشورهای صنعتی، گردشگری به عنوان یک مجموعه کل بین ۴ تا ۶ درصد تولید ناخالص داخلی (GDP) را تولید می‌کند و گردشگری ورزشی بین ۱ تا ۲ درصد از تولید ناخالص داخلی (GDP) را شامل می‌شود، اگر چه اندازه‌گیری‌های تأثیر ورزش و گردشگری در کل جهان مشکل است، با وجود این، نرخ رشد صنعت گردشگری ورزشی حدود ۱۰ درصد در سال برآورده می‌شود (هادسنس^۳، ۲۰۰۳). موضوع مسافرت

1. WTO

2. UNWTO

3. Hadsens

۱۳۳

مردم برای شرکت یا تماشای ورزش به بازی‌های المپیک باستان بر می‌گردند، درست از زمانی که مردم از نقاط مختلف برای تماشای رقابت قهرمانانشان در کوه المپیا دور هم جمع می‌شدند. اما بحث گردشگری ورزشی یکی از حوزه‌های جدید تحقیقی در ده سال گذشته است (ادبی فیروزجاه، ۱۳۸۶). بعضی از کشورهای شمال آفریقا همانند مراکش، تونس، مصر و دیگر کشورهای قاره همانند کنیا و آفریقای جنوبی، با استفاده از فرصت‌های موجود برای بهره‌برداری از گردشگری ورزشی متکی بر جاذبه‌های طبیعی ورزشی، مدت زمان، فصل و درآمد حاصل از گردشگری را به مقدار چشمگیری افزایش داده است (کیو و لیدر، ۲۰۰۳). از طرفی، سواحل دریا با دارا بودن جاذبه‌های خاص طبیعی و همچنین نقطه تلاقی دو محیط جغرافیایی ناهمسان خشکی و آب، از دیرباز مورد توجه انسان‌ها به ویژه گردشگران بوده است (سنایی، ۱۳۸۷). پژوهش‌ها نشان داده است که منابع دریایی و ساحلی، دومین جاذبه مهم در گردشگری پس از آب و هواست (هنرور و فرزنان، ۱۳۸۶). کشور ایران یکی از ده کشور اول جهان از نظر جذابیت‌های گردشگری است و از لحاظ تنوع زیستی و تنوع جاذبه‌های طبیعی در رتبه پنجم را در جهان دارا است. امروزه گردشگری ورزشی فراتر از یک صنعت، به پدیده‌ای اجتماعی-اقتصادی در سطح جهانی تبدیل شده است. این صنعت سفید بیش از هر زمان دیگر جایگاه خود را به عنوان پدیده‌ای چند بعدی در جوامع بشری باز کرده است و بسیاری از کشورها، با سرمایه‌گذاری فراوان، فواید و اثرات این صنعت را خوب درک کرده و به عنوان منبعی مهم جهت بهبود وضعیت اقتصادی، اجتماعی و سیاسی (امری^۲، ۲۰۱۰). افزایش اشتغال، درآمد؛ توسعه زیر ساخت‌ها (هینچ و هیگام^۳، ۲۰۱۰)، انجمن مسابقات المپیک بین‌المللی و سازمان گردشگری جهانی گزارش داده‌اند که گرایش به ورزش در بیشتر سال‌های اخیر ادامه و افزایش یافته است. این منابع خبری مدارک قاطعی را ارائه می‌دهند که نشان می‌دهد سفرهای به قصد مسابقات ورزشی، همچنان در حال رشد و گسترش می‌یابد و توسعه گردشگری ورزشی و برگزاری رویدادهای مهم ورزشی و رشد آن علاقه تعداد زیادی از کشورها و مقامات را برانگیخته است. مطالعات نشان می‌دهد که

1. Cave & Leader
2. Emry
3. Hinch and Higam

Archive of SID

گردشگری ورزشی مهم‌ترین بخش توسعه یافته صنعت گردشگری است، به طوری که به عنوان عنصر تجارت چند میلیاردی در جهان با ایجاد ۴/۵ تریلیون دلار برای صنعت گردشگری و تورهای جهانی در نظر گرفته شده است (چالیپ^۱، ۲۰۰۴). کشور ایران یکی از ده کشور اول جهان از نظر جذابیت‌های گردشگری است و از لحاظ تنوع زیستی و تنوع جاذبه‌های طبیعی در رتبه پنجم را در جهان دارا است. در این میان شهرستان چابهار مانند بسیاری از شهرهای دیگر کشور ایران در یک منطقه طبیعی، بکر، ساحلی قرار دارد و دارای جاذبه‌های گردشگری ورزشی خاصی است، می‌تواند مورد توجه ورزشکاران و گردشگران واقع شده است. اما آنچه که در این پژوهش مورد بحث قرار گرفته می‌شود، بحث امنیت گردشگران است. در واقع یکی از اصلی‌ترین رویدادهای ورزشی که همه ساله با حضور تعداد زیادی از گردشگران ورزشی داخلی و خارجی در نواحی ساحلی چابهار برگزار می‌شود، مسابقات ورزشی است. در طول برگزاری این مسابقات تعداد زیادی از گردشگران در قالب تیم‌های ورزشی اعم از ورزشکاران، مربیان، سرپرستان، خبرنگاران و هیات‌های همراه به عنوان گردشگران ورزشی وارد کشور می‌شوند، بنابراین ضعف در تامین امنیت این گردشگران ورزشی که پایه و اساس صنعت گردشگری محسوب می‌شود، موجب بروز صدمات جبران ناپذیری در بخش‌های مختلف خواهد شد. از این رو باید از طریق تحقیقات علمی مختلف، ابعاد متفاوت امنیت در گردشگری ورزشی به خصوص گردشگری ورزشی در نواحی ساحلی به دقت بررسی شود. در این میان شهرستان چابهار مانند بسیاری از شهرهای دیگر کشور ایران در یک منطقه طبیعی، بکر، ساحلی قرار دارد و دارای جاذبه‌های گردشگری ورزشی خاصی است، می‌تواند مورد توجه ورزشکاران و گردشگران واقع شده و به عنوان مقصدی برای گذران اوقات فراغت باانگیزه تفریح و استراحت انتخاب شود و در دوره زمانی خاص، تعداد کثیری از گردشگران را به خود جالب کند.

سواحل مکران در محدوده شهر و شهرستان چابهار از قابلیت‌های فراوانی در انواع مقوله‌های اقتصادی، تجاری، گردشگری تفریحی و ورزشی است موقعیت جغرافیایی، آب و هوای منحصر به فرد (سردترین بندر کشور در تابستان) برخورداری از جاذبه‌های فرهنگی و محیطی که تاکنون ۷۴ مورد جاذبه طبیعی، ۴۴ مورد

1. Chalip

۱۳۵

جاذبه تاریخی فرهنگی و ۱۱۰ جاذبه انسان ساخت زمینه مناسب برای تبدیل شدن به منطقه‌ای توریستی با مقاصد تفریحی و ورزشی در سطح ایده ال دارد. سواحل چابهار را می‌توان به سه نوع سواحل صخره‌ای، ماسه‌ای و شنی تقسیم بندی نمود. در واقع، همه سواحل ذکر شده از لحاظ گردشگری و تفریح و فعالیت‌های ورزشی از امتیازهای مطلوبی برخوردار می‌باشند. اما آنچه که حائز اهمیت است بحث امنیت در این شهرستان است. در واقع، ملاک امنیت در گردشگری، احساس امنیت توسط گردشگران است، لذا با توجه به آمار منتشره توسط سازمان‌های بین‌المللی که رشد روزافزون تعداد گردشگران بین‌المللی را نشان می‌دهد، به نظر می‌رسد چابهار با توجه به ویژگی‌های اقتصادی توریستی می‌تواند مکان جدیدی برای آنان باشد. امنیت و گردشگری پارامترهای یک معادله هستند که نسبت مستقیم باهم دارند. در واقع همان طور که یکی از عوامل مهم در توسعه گردشگری وجود امنیت است، اصولاً تا امنیت برقرار نباشد سفری شکل نخواهد گرفت و سخن گفتن از گردشگری بیهوده خواهد بود. به همین علت در این مطالعه به بررسی میزان رضایتمندی گردشگران از سواحل ورزشی مناطق چابهار است. سؤالاتی که مورد کنکاش و مورد بررسی قرار خواهد گرفت به صورت زیر بیان شده است:

- میزان رضایتمندی گردشگران از سواحل ورزشی چابهار به چه میزان است؟
- از بین سواحل چابهار کدام یک از نیاز به امنیت بیشتری دارد؟

مبانی نظری تحقیق

گردشگری

گردشگری مجموع پدیده‌ها و ارتباطات ناشی از کنش متقابل میان گردشگران، سرمایه، دولت‌ها و جوامع میزبان، دانشگاه‌ها و سازمان‌های غیردولتی، در فرایند جذب، حمل و نقل، پذیرایی و کنترل گردشگران و دیگر بازدیدکنندگان است (وارور، ۲۰۰۰: ۳). در تعریف فنی دیگر سازمان جهانی گردشگری (WTO) گردشگری را از ابعاد مختلف، بر اساس تمایز در رویکرد به مکان بازدید، به صورت زیر تقسیم کرده است (سازمان جهانی گردشگری، ۱۹۹۳: ۱-۱۰). توریسم واژه‌ای فرانسوی از کلمه Tour گرفته شده است که در زبان فارسی به معنای پیمودن، سیر

Archive of SID

کردن و گردش نمودن به کار گرفته شده است (محللاتی، ۱۳۸۰: ۲۸). از زمان نوشته شدن اولین کتاب در زمینه گردشگری، تحت عنوان کتاب راهنمای گردشگری در سال ۱۷۷۸ به وسیله توماس نوگفت بیشتر از ۲۰۰ سال می گذرد (پارسایی، ۱۳۸۴: ۵)، در واقع صنعت گردشگری را باید پدیده ای تقریباً نو دانست که آثار آن به اوایل قرن نوزدهم میلادی بر می گردد (پاپلی یزدی و سقایی، ۱۳۸۴: ۱۳۵). سازمان جهانی جهانگردی با فعالیت های افراد را که با نیت گذراندن اوقات فراغت، تفریح، خرید و... در کمتر از یک سال در خارج از محیط عادی زندگی فرد صورت می گیرد، توریسم می نامند (امیدی نجف آبادی، ۱۳۸۵: ۳۳). که امروزه این صنعت از مهم ترین فعالیت های اختصاص دهد (مستوفی الممالک، ۱۳۸۰: ۱۴۰). به همین اساس می توان گفت گردشگری به منزله یک عامل مهم در ایجاد اشتغال، سرمایه گذاری و توسعه ی منطقه ای و یک عامل ایجاد انگیزش در اقتصاد عمومی تلقی می شود (الیوت، ۱۳۷۹: ۵۵). گردشگری عبارت است از عمل جابه جایی به خارج از جامعه برای تفریح برای انجام کار روزمره اما در تعریف جهانگردی آمده است: جهانگرد کسی است که حداقل کار روزمره اما در تعریف جهانگردی آمده است: جهانگرد کسی است که حداقل يك شب در يك اقامتگاه عمومی یا خصوصی در محل مورد بازدید به سر می برد اما گردشگر يك روزه کسی است که در يك اقامتگاه عمومی یا خصوصی در محل مورد بازدید به سر نمی برد (چاگواپگی، اعرابی پارسائیان، ۱۳۸۲). یکی از انواع پرطرفدار گردشگری، گردشگری شهری است. به نظر کارشناسان امور گردشگری در تمام دنیا، گردشگری ابتدا با توریسم شهری شروع شده و توسعه پیدا کرده است، چرا که بالاترین مرحله بلوغ یک فرهنگ در شهر و به عبارتی در فضاهای شهری به وقوع می پیوندد. نقش کارکردی فضاهای شهری به عنوان محل فعالیت های عمومی و در کلی ترین تعبیر به عنوان بازتاب کالبدی عرصه عمومی در شهرهای کنونی آن ها را برای ایجاد مناسبات چهره به چهره، تجربه مشترک فضا، رابطه انسانی با کالبد شهری و برگزاری فعالیت های جمعی و عمومی و البته گذران اوقات فراغت و تفریح مناسب و کارآمد می سازد (انوری آریا و نساج غازانی، ۱۳۸۶: ۲۹۸).

□ برخی از جهانگردان برای رهایی از زندگی یکنواخت سراسر کار و مشغله خود در جست و جوی زمان و مکانی هستند تا ملزم به انجام تمرینات ورزشی شوند. ۱۳۷. عده‌ای نیز برای بازدید از رویدادها و مسابقات ورزشی عزم سفر می‌کنند و به دیدار نقاطی می‌روند که از امکانات ورزشی خاص برخوردار باشند. گردشگری ورزشی قدمتی طولانی دارد و برخی از کشورها از طریق توریسم ورزشی درآمد سرشاری را کسب می‌کنند.

توریسم ورزشی از سه گروه عمده تشکیل می‌شود:

- اول) افرادی که خود به طور فعال در عملیات ورزشی شرکت می‌کنند؛
- دوم) افرادی که صرفاً برای بازدید از رویدادهای ورزشی مسافرت می‌کنند؛
- سوم) افرادی که برای یادآوری خاطرات گذشته و کودکی خود به بازدید از سالن‌ها و موزه‌های ورزشی می‌پردازند.

مسابقات المپیک جهانی مصداق بارزی از توریسم ورزشی است که انبوه کثیری از توریست‌ها را به سوی خود می‌کشاند و درآمد سرشاری را عاید کشورهای میزبان می‌نماید. پژوهش‌ها نشان داده‌اند گردشگری ورزشی یکی از بخش‌هایی است که در تمام دنیا در صنعت گردشگری بیش‌ترین رشد را دارد (هارت زرا، ۱۹۹۴؛ چالیپ و کیم^۱، ۲۰۰۴) و در این بازار رویداد گردشگری ورزشی نقش مهمی ایفا می‌کند، به گونه‌ای که همواره بر تعداد مقصدهایی که رویدادهای ورزشی را در آمیزه بازاریابی خود وارد می‌کنند افزوده می‌شود (چالیپ^۳، ۲۰۰۲؛ تیلور و گراتن^۴، ۲۰۰۰؛ هینچ و هایقم^۵، ۲۰۰۳).

نظریه‌های جدید در زمینه گردشگری نشان می‌دهد جذابیت‌های گردشگری بر پایه ورزش، در مقایسه با دیگر جذابیت‌های فرهنگی، مزیت‌های اقتصادی، اجتماعی، و سیاسی بیشتری دارد. به طور کلی گردشگران ورزشی دو دسته عمده را شامل می‌شوند که عبارت‌اند از:

۱. تماشاگران ورزشی

1. Hartzler
2. Chalip&Kim
3. Chalip
4. Taylor&Gratton
5. Hinch&Higham

۲. مشارکت کنندگان ورزشی

تماشاگران ورزشی، افرادی اند که به تماشای رویدادی ورزشی همچون مسابقات المپیک، جام جهانی و مسابقات بین المللی که گردشگری ورزشی رویداد نامیده می شود (گامن و رابینسون، ۱۹۹۷). علاقمندند. دورنمای گردشگری ورزشی رویداد، بسیار گسترده ای است و از رویدادهای شاخص مانند بازی های المپیک گرفته تا مسابقات بسکتبال جوانان دانشگاهی را شامل می شود. مشارکت کنندگان ورزشی عاشقان ورزش بوده و علاقه مندند خود به ورزش بپردازند. آن ها تمایل دارند در ورزش هایی که بیشتر جنبه غیررقابتی دارند، مشارکت فعال داشته باشند و حتی خود مقدمات آن را فراهم آورند تا از فواید متعدد ورزش در ابعاد تندرستی، اجتماعی و روانی بهره گیرند (گردشگری ورزشی فعال) گردشگر ورزشی به عنوان مشارکت کننده، در فعالیت هایی مانند تیس، گلف، اسکی، موج سواری بر امواج کم عمق، کوهنوردی، قاطر سواری، شکار، ماهی گیری، قایقرانی، شنا، غواصی زیر آب با وسایل ساده یا پیچیده و کپسول هوا، پارو زنی و بسیاری از فعالیت های دیگر شرکت می کند.

تأثیر سواحل بر گردشگری ورزشی

مناظر زمینی، دریایی و هوایی خاص همگی می توانند منبع توسعه ورزش باشند. در سال های اخیر، ویژگی های مختلف و متنوع زمین، هوا و دریایی باعث ایجاد تعاریف جدید از تجارب ورزشی و حتی ایجاد ورزش های جدید یا توسعه ورزش های قدیمی شده است. اثر گردشگری ورزشی بر توسعه ورزش، به جاذبه های طبیعی ای مربوط می شود که در حال حاضر وجود دارند و باعث می شوند که گردشگران به آن ها توجه داشته باشند. مناطق دریایی و ساحلی به دلیلی ویژگی هایی که دارند، یکی از این گونه جاذبه های طبیعی محسوب می گردند. با توجه به اینکه بشر ذاتاً تمایل به جلو رفتن، به عمق رفتن، بالا رفتن و سریع تر رفتن دارد، اشکال مختلفی از ورزش به وجود می آیند که اغلب بر پایه گردشگری هستند. یک مثال عالی در این زمینه موج سواری و موج سواری بادبانی است. مناطق ساحلی و دریایی که دارای موج های نسبتاً بلند و بادهای نیمه شدید باشند، یک زمینه بسیار خوب برای پرداختن به این نوع ورزش ها وجود دارد. البته بایستی توجه داشت که در

۱۳۹

توسعه این گونه ورزش های جدید که بر پایه جاذبه های طبیعی هستند، نقش توسعه تکنولوژی و تجهیزات ورزشی اهمیت زیادی دارد.

بنابراین، در نتیجه وجود منابع طبیعی در جهان، ورزش های زمینی، هوایی و دریایی همچنان در حال توسعه هستند. گردشگری نیز به همین منابع وابسته است. با توجه به اینکه این منابع محدود است بنابراین برای حفظ رابطه بین ورزش و گردشگری و تداوم رشد و توسعه آن ها، بایستی به حفظ محیط طبیعی و این گونه منابع اهمیت ویژه دارد.

امنیت و گردشگری

توسعه و امنیت مکمل یکدیگرند. بدیهی است امنیت پایدار، مرهون توسعه پایدار است و توسعه پایدار تضمین کننده امنیت ملی است. امروزه هر آن چیزی که از تعریف علمی برخوردار نبوده و قواعد منطقی بر آن حاکم نباشد شکست خورده و یا حالت رکود به خود می گیرد. این امر در صنعت گردشگری و بعد امنیت آن نیز صادق است. به طور مثال، برای امنیت در بخش ترابری و حمل و نقل، اقامتگاه ها، هتل ها و جاذبه ها لازم است سفر سازان و سازمان های گردشگری برای توسعه گردشگری هماهنگی لازم را با یکدیگر داشته باشند. در علم جهانگردی واژه Availability به مفهوم مهیا بودن دارای اهمیت بسیار است، به عنوان نمونه در عین حالی که در بخش ترابری، جاده وجود دارد وقتی وزارت راه و ترابری، اعلام می کند که در جاده ها روزانه بیش از ۳۰ هزار نفر کشته می شود بدان معناست که از نظر گاه گردشگری جاده (be Avail) مهیا نیست. از سوی دیگر وقتی گردشگر جای مناسب برای اقامت نداشته باشد دیگر به آن محل بازمی گردد (نشریه جهان هوانوردی و گردشگری، ۱۳۸۳). مواردی از این نظیر امنیت گردشگری را مختل می سازد. ملاک امنیت در گردشگری، احساس امنیت توسط گردشگران است. امروزه امنیت به عنوان مهم ترین و زیربنایی ترین اصل در تدوین استراتژی توسعه گردشگری در جهان به شمار می آید. میان گردشگری، ثبات، توسعه و امنیت رابطه ای تعریف شده وجود دارد، چرا که توسعه زیرساخت های جهانگردی تا حدود زیادی به سایر فعالیت های جاری و عمرانی يك منطقه، عوامل حمایت کننده، قوانین و مقررات (امنیت)، اطلاع رسانی، هماهنگی سازمان های مرتبط و گسترش حمل و نقل در امور جهانگردی وابسته است و هرگونه بروز ناامنی و به کارگیری

Archive of SID

خشونت در سطوح مختلف زیان‌های جبران ناپذیری به این صنعت وارد می‌سازد. به عنوان مثال، یک شرکت سرمایه‌گذار بین‌المللی اگر در ارزیابی کارشناسی خود، محیط و مقصد مورد نظر را از نظر ویژگی امنیتی مناسب نیابد و امنیت مالی و جانی توریست را تأمین نیند قطعاً سرمایه خود را به آن منطقه منتقل نخواهد کرد (رحیم‌پور، ۱۳۸۴). از طرفی، نقش و تأثیر صنعت جهانگردی در ترسیم امنیت ملی یک کشور چنان است که اکثر کشورهای توسعه‌یافته با وجود دارا بودن منابع کلان اقتصادی و درآمد، ترجیح می‌دهند بر روی صنعت توریسم متمرکز شوند. حضور مستقیم بازدیدکنندگان و گردشگران در یک کشور علاوه بر توسعه اقتصادی و تبادلات فرهنگی، آن کشور را به عنوان یک قطب امن گردشگری به جهانیان معرفی می‌کند (ثبوتی، ۱۳۸۶).

پهنه بندی سواحل چابهار

اختصاص دادن بودجه کافی، زمین‌ها و فضاهای مناسب در شهر و اطراف آن، پیش‌بینی امکانات و تجهیزات لازم و سازمان‌دهی و تأمین نیروی انسانی کارآمد، از جمله نیازهای اساسی و اولیه عمومی کردن ورزش است ساخت اماکن و تأسیسات ورزشی باید متناسب با نیازهای حال و آینده جامعه و با توجه به علاقه نگرش افراد جامعه باشد و به گونه‌ای طراحی و ساخته شود که برنامه‌های ورزش‌های تفریحی و ورزش‌های قهرمانی را زیر پوشش خود قرار دهد مراکز تفریحی - ورزشی در اماکن زیبا و جذاب با تدارک تسهیلات و امکانات پیشرفته و نیروهای مجرب و کاردان زمینه مسافرت افراد علاقمند و مسافران را برای گذران اوقات فراغت در روزهای تعطیل و آخر هفته فراهم می‌کند با توجه رشد سریع شهرنشینی و افزایش معضلات و مشکلات اجتماعی و اکولوژیکی و روانی شهروندان نیاز برای برنامه‌ریزی جهت گذراندن اوقات فراغت و توسعه و تجهیز فضاهای تفریحی و گردشگری در مقیاس درون شهری و برون شهری به ضرورتی اجتماعی بدل شده است مکان توانمند به عنوان عامل مهم در توسعه گردشگری ورزشی و جذب گردشگر. امروزه مردم سه شرط اصلی برای پرداختن به ورزش و شرکت در رقابت‌های ورزشی لازم دارند. حمایت مادی و امکاناتی (فرصت‌ها و زیرساخت‌ها)، حمایت سازمانی (طرح‌ریزی و برنامه‌ریزی) و مدیریت حرفه‌ای (اطلاعات سلیس و روان و مدیریت شفاف). سواحل مکران در محدوده شهر و شهرستان چابهار از قابلیت‌های فراوانی

۱۴۱

در انواع مقوله‌های اقتصادی، تجاری، گردشگری تفریحی و ورزشی است موقعیت جغرافیایی، آب و هوای منحصر به فرد (سردترین بندر کشور در تابستان) برخوردار از جاذبه‌های فرهنگی و محیطی که تاکنون ۷۴ مورد جاذبه طبیعی، ۴۴ مورد جاذبه تاریخی - فرهنگی و ۱۱۰ جاذبه انسان ساخت زمینه مناسب برای تبدیل شدن به منطقه‌ای گردشگری با مقاصد تفریحی و ورزشی در سطح ایده ال دارد. سواحل چابهار را می‌توان به سه نوع سواحل صخره‌ای، ماسه‌ای و شنی تقسیم بندی نمود.

پیشینه پژوهش

احراری رودی و خرگردی در سال ۱۳۸۶ در مقاله‌ای تحت عنوان زمین گردشگری در چابهار به این نتایج رسیدند که، چابهار با داشتن اشکال زیبا و متنوع زمین شناسی، یکی از مهم ترین مناطق زمین گردشگری ایران است.

ادبی فیروز جاه و همکاران در سال ۱۳۸۸ در پژوهشی با عنوان بررسی مهم ترین جاذبه‌های طبیعی ورزشی موثر بر توسعه گردشگری ورزشی کشور به این نتیجه رسیدند که جاذبه‌های مربوط به ورزش‌های ساحلی، آبی و تابستانی، با بار عاملی ۰/۷۸ اولویت دوم را در توسعه گردشگری ورزشی کشور دارد.

زیتونی و همکاران در سال ۱۳۹۰ در مقاله‌ای تحت عنوان شناسایی توانمندی‌های گردشگری ورزشی استان گلستان به این نتایج رسیدند که، بین توانمندی‌های استان گلستان یا توسعه گردشگری ورزشی و بین جاذبه‌های استان گلستان یا توسعه گردشگری ورزشی رابطه معناداری وجود دارد.

آخوندزاده و همکاران در سال ۱۳۹۰ در مقاله‌ای تحت عنوان، نقش ورزش‌های آبی در توسعه گردشگری ساحلی (مطالعه موردی: نواحی ساحلی شهرستان بابلسر) نتایج بیانگر این موضوع است که بین توانمندی‌های سواحل بابلسر با توسعه صنعت گردشگری ورزشی رابطه معنی داری وجود دارد اما متأسفانه با توجه به پتانسیل‌های بالای این شهر زمینه‌های گردشگری ساحلی هنوز فراهم نشده است.

علیقلی زاده فیروز جانی در سال ۱۳۹۱ در مقاله‌ای تحت عنوان ضرورت و اهمیت توسعه گردشگری در سواحل مکران (مطالعه موردی: شهرستان چابهار) به این نتایج رسیدند که، شهرستان چابهار به دلیل جاذبه‌های طبیعی فراوان قابلیت فراوانی برای تبدیل شدن به قطب گردشگری را دارا است. و تاکنون از این قابلیت‌ها استفاده

بهینه به عمل نیامده است.

Archive of SID

فلاحی و همکاران در سال ۱۳۹۱ در مقاله‌ای تحت عنوان، بررسی جاذبه‌های طبیعی موثر بر توسعه گردشگری ورزشی استان کردستان به این نتایج رسیدند که، بین دیدگاه سه گروه مورد مطالعه از نظر رتبه‌بندی، جاذبه‌های طبیعی، ورزشی بر توسعه گردشگری ورزشی استان کردستان تفاوت معناداری وجود نداشت. همچنین از میان جاذبه‌های طبیعی ورزشی استان کردستان برای توسعه گردشگری، جاذبه‌های مرتبط به کوهنوردی و غارنوردی و جاذبه‌های مرتبط با ورزش‌های زمستانی به ترتیب در اولویت اول و دوم و جاذبه‌های مربوط به تپه نوری و طبیعت گردی در اولویت آخر قرار داشتند.

لطفی فر و غفوری در سال ۱۳۹۱، در پژوهشی تحت عنوان، نقش امنیت در توسعه گردشگری، مورد شناسی، چابهار، به این نتایج رسیدند که، امنیت فاکتوری تعیین کننده در توسعه گردشگری چابهار است؛ و در نهایت به بررسی مشکلات و موانع این امر در شهرستان چابهار پرداخته و راهکارهایی در زمینه ارتقا صنعت گردشگری ارائه می‌گردد.

غفوری و همکاران در سال ۱۳۹۲ در مقاله‌ای تحت عنوان عوامل موثر در توسعه گردشگری ورزش‌های آبی در شهرهای ساحلی مازندران به این نتیجه رسیدند که، در میان عامل‌های مهم مورد بررسی مهم‌ترین عامل تبلیغات و بازاریابی است و بعد از آن عامل مدیریت قرار دارد که به نظر می‌رسد موثرترین عوامل در جذب گردشگر و توسعه گردشگری ورزش‌های آبی است.

سلیمی سبحان در سال ۱۳۹۳، در مقاله‌ای با عنوان امنیت و توسعه گردشگری (مطالعه موردی: شهر تهران)، به این نتایج رسیدند که چهار عامل در عدم احساس امنیت گردشگران شهر تهران تأثیرگذار هستند: ضعف سرمایه اجتماعی میزبان و گردشگران، طراحی نامناسب شهر و تراکم جمعیت، عدم ایمنی جانی و عدم نظارت مردمی و انتظامی. همچنین نتایج نشان داد بین احساس امنیت گردشگران و وفاداری آن‌ها همبستگی مستقیم وجود دارد بدین معنی که هرچه احساس امنیت در گردشگران قوی‌تر شود وفاداری افزایش می‌یابد.

موید فر و همکاران در سال ۱۳۹۳، در پژوهشی تحت عنوان، تبیین امنیت گردشگران با تأکید بر مؤلفه‌های مدیریت بحران گردشگری (مطالعه موردی: فضاهای گردشگری شهر یزد)، به این نتایج رسیدند که، شاخص‌های توسعه در

میان شهرستان‌های این استان به صورت متعادل توزیع شده است و شهرستان‌های بیرانشهر، سردشت و ارومیه به ترتیب در جایگاه اول تا سوم از لحاظ برخورداری از این شاخص‌ها دارای وضعیت فرا برخوردارمی باشند.

استفان^۱ در سال ۲۰۰۱ در مقاله‌ای تحت عنوان توسعه گردشگری ورزشی به این مسائل می‌پردازد که به منظور رقابت در حال رشد در بازار گردشگری ورزشی، بسیار مهم است برای جوامع به منظور توسعه یک درک عمیق از مزایا و تأثیرات گردشگری ورزشی داشته باشند.

همچنین کزاک^۲ در سال ۲۰۰۲ در تحقیقی به بررسی عوامل موثر بر مسافرت گردشگران ورزشی با توجه به ملیت و مقصد آن‌ها به این نتیجه دست یافت که دسترسی به دریا و ساحل از مهم‌ترین دلایل سفر گردشگران انگلیسی به مالت و ترکیه است. با توجه به بررسی‌های صورت گرفته و اثبات شده است.

جرگن^۳ در سال ۲۰۰۷ در مقاله‌ای تحت عنوان گردشگری ورزشی: مقدمه و بررسی اجمالی به این مسئله پرداختند که بخش نظری این مقاله، مسائل و ساختارهای گردشگری ورزشی که توسعه یافته و این که در خصوص مشارکت در گردشگری ورزشی و همچنین چشم اندازهای این رشته داده‌های توصیفی ارائه شده است.

روش شناسی تحقیق

روش تحقیق در این پژوهش از نوع کاربردی و رویکرد حاکم بر تحقیق توصیفی و تحلیلی می‌باشد. در این مقاله با استفاده از رویکرد کمی شناسایی مولفه‌های اساسی امنیت در سطح فضاها‌های گردشگری ورزشی شهرستان چابهار را مدنظر دارد. در بحث گردشگری میزان رضایتمندی گردشگر از جامعه مقصد یکی از مولفه‌های اساسی است که باید مورد توجه جدی قرار گیرد. به منظور میزان رضایت گردشگری از امنیت منطقه، از مولفه‌های امنیت در ابعاد (کالبدی، اجتماعی-سیاسی، اقتصادی، رفتاری) پرداخته خواهد شد. در نهایت با بهره‌گیری از گویه‌های تعیین کننده انواع امنیت در قابل طیف لیکرت و با استفاده از نمونه‌گیری هدفمند از میان گردشگران، تعداد ۱۰۰ نفر به عنوان جامعه جامعه نمونه انتخاب شدند. جمع‌آوری

1. Stephen

2. Kazak

3. Jurgen

Archive of SID

داده‌ها بر اساس روش میدانی از طریق مصاحبه مستقیم با گردشگران و همچنین مصاحبه با متخصصین در این حوزه گردآوری شده است.

روش انجام تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده، از نرم افزار SPSS و مدل ویکور استفاده شده است.

اعتبار روایی این پژوهش بر اساس اعتبار محتوایی است. اعتبار محتوایی یک آزمون، معمولاً توسط افرادی متخصص در موضوع مورد مطالعه تعیین می‌شود. برای افزایش اعتبار این پژوهش، پرسشنامه تهیه شده در اختیار تعدادی از اساتید مطلع قرار داده شده تا مطالعه نموده و نظر خود را بیان نمایند. در این پژوهش ضریب آلفای کرونباخ از بسته نرم‌افزاری SPSS محاسبه گردید. دامنه آلفای کرونباخ می‌تواند بین صفر تا یک باشد. هر چه آلفای کرونباخ به سمت ۱ میل کند پایایی بیشتر است. اگر آلفای کرونباخ کمتر از ۰/۵ باشد ابزار کار فاقد پایایی است. آلفای کرونباخ ۰/۵ تا ۰/۷ پایایی متوسط و قابل قبول را دارد. در این پژوهش ضریب پایایی ۰/۹۱۳ می‌باشد که، پرسشنامه پایایی قابل قبولی دارد.

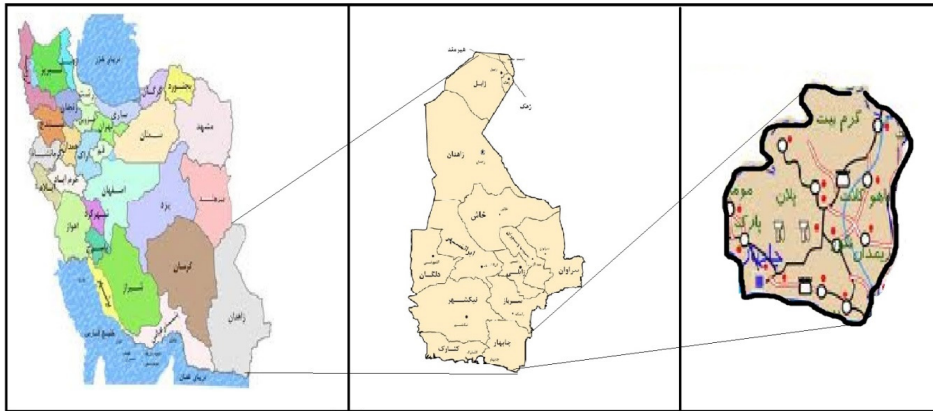
جدول شماره ۱- معیارها و گویه‌های تبیین‌کننده مؤلفه‌های امنیت

مؤلفه	معیارها	گویه‌های تبیین‌کننده
امنیت	امنیت کالبدی	وجود معابر مناسب، فقدان احساس ناامنی در فضا، فقدان زمین‌های خرابه و متروکه، تداوم بصری فضاها، گردشگری، تنوع کاربری‌های مناسب، دسترسی بالا، پوشش گیاهی مناسب، تناسب رنگ مناسب در فضاها، گردشگری، فقدان کاربری‌های مزاحم، فقدان آلودگی‌های محیطی
	امنیت اجتماعی-سیاسی	فقدان بیماری‌های واگیر، فقدان جرم و جنایت، بهداشتی بودن غذاها، کم بودن تصادف جاده‌ای، فقدان حضور افراد شرور و تروریسم در منطقه
	امنیت اقتصادی	کم بودن دزی و کلاه‌برداری، بالا بودن ارزش پول، پایین بودن هزینه‌ها و قیمت کالاها و خدمات
	امنیت رفتاری	واکنش مناسب اهالی محلی نسبت به گردشگران، فقدان آشوب و درگیری‌های خیابانی، برقراری ارتباط آسان با شهروندان، امکان حرکت آزادانه در شهر در تمام ساعت‌های شبانه‌رو، نگرش مناسب اهالی محلی، عدم ازدحام در فضاها، گردشگری، حضور مناسب نیروی انتظامی

مأخذ: مویدی فر و همکاران، ۱۳۹۳

محدوده مورد مطالعه

شهرستان چابهار با وسعتی بالغ بر ۱۳۱۶۲ کیلومتر مربع حدود ۷ درصد از مساحت کل استان سیستان و بلوچستان را به خود اختصاص داده است (سلطان زاده، ۱۳۸۶: ۱۴۵). این شهرستان ۳ مرکز شهری و ۵ بخش، ۱۱ دهستان و ۵۹۲ آبادی دارای سکنه دارد. چابهار علاوه بر موقعیت بازرگانی، دارای جاذبه‌های فراوان تاریخی و طبیعی است. آب و هوای این شهر و پیرامون آن همیشه بهاری و معتدل است و به همین دلیل چابهار (چهار بهار) نامیده می‌شود.

شکل شماره ۱- موقعیت جغرافیایی محدوده مورد مطالعه

یافته‌های تحقیق

یافته‌های توصیفی تحقیق

برای آشنایی هرچه بیشتر با نمونه آماری انتخاب شده و یا به عبارت دیگر پاسخگویان به سؤالات پرسشنامه، از آمار توصیفی استفاده می‌گردد. در این قسمت ویژگی‌های افراد مورد مطالعه و متغیرهای زمینه‌ای (سن، جنس) به طور کلی بررسی و تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد.

ترکیب سنی پاسخگویان در ۵ گروه سنی طبقه‌بندی شده است. همان طور که جدول (۲) نشان می‌دهد. ۰/۱۵ درصد پاسخگویان در گروه سنی ۲۰-۳۰ سال، ۰/۴۰ درصد در گروه سنی ۳۰-۴۰ سال، ۰/۲۰ درصد در گروه سنی ۴۰-۵۰ سال، ۰/۱۰ درصد در گروه سنی ۵۰-۶۰ سال و ۰/۱۵ درصد در گروه سنی ۶۰ سال به

Archive of SID

بالاتر قرار دارند و از بین ۱۰۰ نفری که مورد پرسشگری قرار گرفته اند ۶۰ نفر معادل ۶۰٪ مردان و ۴۰ نفر معادل ۴۰٪ درصد را زنان تشکیل داده اند. نمودار (۱) سن و جدول (۳) جنس افراد نمونه مورد مطالعه را نشان می دهد.

جدول شماره ۲- میانگین سنی پاسخگویان

سن پاسخگویان	میانگین	جامعه نمونه
گروه سنی ۲۰-۳۰ سال	۰/۱۵	۱۵
گروه سنی ۳۰-۴۰ سال	۰/۴۰	۴۰
گروه سنی ۴۰-۵۰ سال	۰/۲۰	۲۰
گروه سنی ۵۰-۶۰ سال	۰/۱۰	۱۰
گروه سنی ۶۰ سال به بالا	۰/۱۵	۱۵

یافته های تحقیق، ۱۳۹۵

نمودار شماره ۱- میانگین سنی پاسخگویان

یافته های تحقیق، ۱۳۹۵

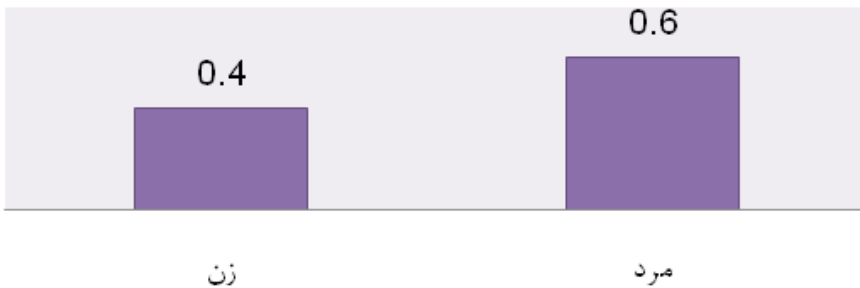

جدول شماره ۳- میانگین جنسی پاسخگویان

جامعه نمونه	میانگین	جنس پاسخگویان
۴۰	۰/۴۰	زن
۶۰	۰/۶۰	مرد

یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۵

نمودار شماره ۲- میانگین جنسی پاسخگویان

یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۵

یافته‌های تحلیلی تحقیق

سنجش رضایتمندی گردشگران ورزشی از امنیت مناطق ساحلی در جهت بررسی میزان رضایتمندی گردشگران از سواحل ورزشی منطقه چابهار، تعدادی گویه متناسب با فرضیه و اهداف مورد نظر تدوین شد. شاخص‌ها در قالب پرسشنامه منعکس شد و در میان افراد مورد مطالعه که شامل ۱۰۰ نفر می‌باشند توزیع شد. داده‌های به دست آمده از پرسشنامه‌های توزیع شده در نرم‌افزار spss مورد تحلیل قرار گرفته شده‌اند.

حد متوسط (۳): میانگین فرضی					
فاصل اطمینان تفاوت ۰/۹۵		معناداری (۲) دامنه	T	میانگین	شاخص ها
پایین	بالا				
۲/۶۱	۲/۸۶	۰/۰۰۰	۳۳/۳۹۹	۲/۷۳	وجود معابر مناسب
۲/۷۱	۲/۹۶	۰/۰۰۰	۴۳/۷۳۴	۲/۸۳	فقدان احساس ناامنی در فضا
۲/۸۲	۲/۹۸	۰/۰۰۰	۴۷/۸۰۰	۲/۹۴	فقدان زمین های خرابه و متروکه
۲/۸۰	۲/۹۷	۰/۰۰۰	۴۹/۱۱۰	۲/۸۹	تداوم بصری فضاهاى گردشگری
۲/۷۲	۲/۸۵	۰/۰۰۰	۵۱/۹۲۲	۲/۷۹	تنوع کاربری های مناسب، دسترسی بالا
۲/۷۶	۲/۹۱	۰/۰۰۰	۴۵/۲۰۰	۲/۸۸	پوشش گیاهی مناسب
۲/۸۳	۲/۹۸	۰/۰۰۰	۴۳/۵۱۲	۲/۹۵	تناسب رنگ مناسب در فضاهاى گردشگری
۲/۰۰	۲/۲۴	۰/۰۰۰	۴۹/۱۷۶	۲/۱۱	فقدان کاربری های مزاحم
۲/۸۱	۲/۹۸	۰/۰۰۰	۴۷/۸۷۶	۲/۹۳	فقدان آلودگی های محیطی
۲/۸۷	۲/۹۸	۰/۰۰۰	۴۷/۲۰۰	۲/۹۲	فقدان بیماری های واگیر
۲/۵۰	۲/۷۰	۰/۰۰۰	۴۸/۱۲۳	۲/۵۷	فقدان جرم و جنایت
۲/۶۷	۲/۸۹	۰/۰۰۰	۴۵/۱۲۰	۲/۷۸	بهداشتی بودن غذاها
۲/۷۰	۲/۹۰	۰/۰۰۰	۴۶/۲۳۴	۲/۸۷	کم بودن تصادف جاده ای
۲/۶۰	۲/۷۰	۰/۰۰۰	۴۳/۱۱۲	۲/۶۵	فقدان حضور افراد شرور و تروریسم در منطقه
۲/۶۷	۲/۷۶	۰/۰۰۰	۴۵/۲۱۳	۲/۷۰	کم بودن دزی و کلاه برداری،
۲/۷۸	۲/۸۹	۰/۰۰۰	۴۴/۳۲۱	۲/۸۳	بالا بودن ارزش پول،

۲/۸۷	۲/۹۵	۰/۰۰۰	۴۵/۲۲۱	۲/۹۰	پایین بودن هزینه ها و قیمت کالاها و خدمات
۲/۸۰	۲/۹۳	۰/۰۰۰	۴۳/۲۱۳	۲/۸۷	واکنش مناسب اهالی محلی نسبت به گردشگران،
۲/۸۴	۲/۹۷	۰/۰۰۰	۴۶/۴۳۱	۲/۹۳	فقدان آشوب و درگیری های خیابانی،
۲/۷۰	۲/۹۱	۰/۰۰۰	۴۵/۲۳۱	۲/۷۸	برقراری ارتباط آسان با شهروندان،
۲/۸۰	۲/۹۳	۰/۰۰۰	۴۴/۱۲۳	۲/۸۹	امکان حرکت آزادانه در شهر در تمام ساعت های شبانه رو،
۲/۸۱	۲/۹۸	۰/۰۰۰	۴۶/۲۳۴	۲/۹۳	نگرش مناسب اهالی محلی،
۲/۵۰	۲/۶۶	۰/۰۰۰	۴۴/۱۲۰	۲/۵۶	عدم ازدحام در فضا های گردشگری،
۲/۷۰	۲/۹۳	۰/۰۰۰	۴۵/۳۲۵	۲/۷۸	حضور مناسب نیروی انتظامی

یافته های تحقیق، ۱۳۹۵

در این جدول، با توجه به شاخص های مطرح شده هر چه مقدار میانگین به دست آمده بیشتر از عدد متوسط ۳ باشد، میزان رضایتمندی گردشگران از امنیت مکان مقصد زیاد است، و هر چه مقدار میانگین کمتر از حد میانه عدد ۳ باشد رضایتمندی گردشگران از امنیت مکان مقصد کم است در این راستا، همان طور که در جدول بالا ملاحظه می شود، در تمامی شاخص های مطرح شده، میانگین به دست آمده کمتر از حد میانه عدد ۳ است، به این معنا میزان امنیت گردشگران در مکان مقصد کم است.

سنجش و اولویت بندی سواحل منطقه چابهار جهت سنجش مؤلفه امنیت با استفاده از مدل ویکور^۱

در این قسمت مناطق ساحلی چابهار (شنی، صخره ای، ماسه ای) را بر اساس مؤلفه های امنیت رتبه بندی می شوند.

تعیین وزن معیارها

در این بخش هر یک از مناطق ساحلی را بر اساس مؤلفه‌ها ارزیابی می‌شوند. چون این داده‌ها به صورت داده خام وجود ندارد توسط کارشناسان از ۱ تا ۱۰ ارزیابی شد.

□
۱۵۰

جدول شماره ۵- داده‌های خام مؤلفه‌ها

	اقتصادی	اجتماعی سیاسی	محیطی	کالبدی
Aij	۰/۲۵۰	۰/۲۵۰	۰/۲۰۰	۰/۳۰۰
صخره‌ای	۷	۷	۵	۵
شنی	۹	۵	۷	۷
ماسه‌ای	۹	۹	۹	۹

یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۵

۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
	خیلی کم		کم		متوسط		زیاد		خیلی زیاد	

مرحله دوم: نرمال کردن ماتریس تصمیم‌گیری

از طریق فرمول زیر می‌توان عمل کرد:.

ابتدا همه مقادیر ماتریس به توان ۲ رسانده و مجموع هر ستون جمع می‌گردد و سپس جذر مجموع هر ستون گرفته شده و در نهایت هر یک مقادیر بر جذر به دست آمده تقسیم می‌گردد.

$$r_{ij} = \frac{X_{ij}}{\sqrt{\sum_{i=1}^m X_{ij}^2}}$$

جدول شماره ۶- توان ۲ و مجموع هر ستون از معیارها

	اقتصادی	اجتماعی سیاسی	محیطی	کالبدی
Aij	۰/۲۵۰	۰/۲۵۰	۰/۲۰۰	۰/۳۰۰
صخره‌ای	۴۹	۴۹	۲۵	۲۵
شنی	۸۱	۲۵	۴۹	۴۹
ماسه‌ای	۸۱	۸۱	۸۱	۸۱
جمع	۲۱۱	۱۵۵	۱۵۵	۱۵۵

یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۵

جذر مجموع هر ستون و تقسیم هر یک از مقادیر توان شده بر جذر مجموع

جدول شماره ۷- جذر مجموع هر ستون و تقسیم هر یک از مقادیر توان شده بر جذر مجموع

	اقتصادی	اجتماعی سیاسی	محیطی	کالبدی
Aij	۰/۲۵۰	۰/۲۵۰	۰/۲۰۰	۰/۳۰۰
صخره‌ای	۰,۴۸۲	۰,۵۶۲	۰,۴۰۱	۰,۴۰۱
شنی	۰,۶۱۹	۰,۴۰۱	۰,۵۶۲	۰,۵۶۲
ماسه‌ای	۰,۶۱۹	۰,۷۲۳	۰,۷۲۳	۰,۷۲۳

یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۵

مرحله سوم: وزن دار کردن ماتریس نرمال

جهت وزن دار کردن، مقادیر ماتریس نرمال هر یک از گزینه‌ها بر وزن معیارها (که قبلاً از روش‌های دیگر به دست آمده بود) ضرب می‌گردد.

جدول شماره ۸- وزن دار کردن ماتریس نرمال

	اقتصادی	اجتماعی-سیاسی	محیطی	کالبدی
Aij	۰/۲۵۰	۰/۲۵۰	۰/۲۰۰	۰/۳۰۰
صخره‌ای	۰/۱۲۰	۰/۱۴۰	۰/۰۸۰	۰/۱۲۰
شنی	۰/۱۵۴	۰/۱۰۰	۰/۱۱۲	۰/۱۶۸
ماسه‌ای	۰/۱۵۴	۰/۱۸۰	۰/۱۴۴	۰/۲۱۶

یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۵

مرحله چهارم: تعیین مقادیر بالاترین و پایین‌ترین ارزش ماتریس نرمال وزنی

- بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین عدد هر ستون تعیین می‌گردد.
- در اینجا منظور از بزرگ‌ترین عدد، یعنی عددی بیش‌ترین ارزش مثبت را داراست و کوچک‌ترین یعنی بیش‌ترین ارزش منفی.
- پس اگر معیار ما از نوع منفی باشد، بزرگ‌ترین عدد برعکس می‌شود یعنی می‌شود کمترین مقدار و کوچک‌ترین می‌شود بیش‌ترین مقدار و بالعکس

$$f_i^* = \max_j f_{ij}; \quad f_i^- = \min_j f_{ij}$$

جدول شماره ۹- تعیین مقادیر بالاترین و پایین ترین ارزش ماتریس نرمال وزنی

f max	۰/۱۵۴	۰/۱۸۰	۰/۱۴۴	۰/۲۱۶
f min	۰/۱۲۰	۰/۱۰۰	۰/۰۸۰	۰/۱۲۰
-f+ - F	۰/۰۳۴	۰/۰۸	۰/۰۶۴	۰/۰۹۶

یافته های تحقیق، ۱۳۹۵

مرحله پنجم و ششم: تعیین شاخص مطلوبیت (S) و شاخص ناراضایتی (R) و محاسبه مقدار Q و رتبه بندی نهایی گزینه ها

در نهایت بیش ترین مقدار Q به عنوان بهترین گزینه انتخاب می شود

جدول شماره ۱۰- وزن دهی به گزینه ها

رتبه	وزن نهایی	نوع مناطق ساحلی
۲	۰/۴۳۶	صخره ای
۳	۰/۰۹۶	شنی
۱	۰/۴۶۴	ماسه ای

یافته های تحقیق، ۱۳۹۵

همان طور که در جدول نشان می دهد بیش ترین عدد Q به ترتیب متعلق به منطقه ساحلی ماسه ای با وزن ۰/۴۶۴، و صخره ای با وزن ۰/۴۳۶، و شنی با وزن ۰/۰۹۶، است.

نتیجه گیری و پیشنهادات

Archive of SID

در کشور ایران نیز، دو نوار شمالی و جنوبی ایران، دارای دو هزار کیلومتر مرز ساحلی است. شهرستان چابهار واقع در سواحل مکران به سبب قرار گرفتن در نزدیکی منطقه استوایی، از تغییرات دمای اندکی در فصول مختلف سال برخوردار است. بندر چابهار دارای بهترین کرانه اقیانوسی کشور و معتدل ترین هوای جنوب کشور است. گل افشان ها، مساجد زیبای محلی، بافت سنتی و زندگی دیدنی بلوچ ها با کپرهای خود، درخت انجیر معابد و آثار فراوان تاریخی از جمله جاذب های توریستی این بندر زیبا هستند. اما به غیر از این جاذبه ها چابهار نیز دارای سواحل صخره ای و زیبا است که محل بسیار مناسبی برای بسیاری از ورزشکاران است و هر سال گردشگران زیادی را در سطح ملی و بین المللی به سوی خود می کشاند. نتایج پژوهش نشان داده شد، در تمامی شاخص های مطرح شده، میانگین به دست آمده کمتر از حد میانه عدد ۳ است، به این معنا میزان امنیت گردشگران در مکان مقصد کم است. همچنین نتایج به دست آمده با استفاده از مدل وایکور نشان داده شد، بیش ترین عدد Q به ترتیب متعلق به منطقه ساحلی ماسه ای با وزن ۰/۴۶۴، و صخره ای با وزن ۰/۴۳۶، و شنی با وزن ۰/۰۹۶، است. در واقع بر اساس نتایج به دست آمده و مطالعات میدانی انجام شده، می توان این چنین مطرح نمود، با توجه به اینکه منطقه چابهار جزء مناطق مرزی کشور محسوب می شود، با توجه به پتانسیل این بندر در ایجاد اشتغال مستقیم و غیرمستقیم و افزایش درآمد برای ساکنان محلی، تقویت همبستگی میان اقوام و مذاهب، افزایش وحدت ملی، محرکی برای تولید کالاها و خدمات محلی، کاهش فقر و بهبود زندگی اجتماعی و فرهنگی جامعه محلی بوده است. ضمناً احساس تعلق به سرزمین در منطقه ساحلی با گسترش گردشگری در این منطقه افزایش یافته موجب تقویت انگیزه های دفاعی در مقابله با ناامنی را فراهم آورده است. درعین حال بحث امنیت در منطقه ساحلی ماسه ای بیش ترین اهمیت را به خود اختصاص داده است و در این منطقه با موانع و محدودیت هایی مواجه است. که بحث نبود امنیت در این منطقه سبب می شود تا گردشگری نتواند آن گونه که شایسته است، توسعه یابد. در پایان نیز در راستای نتایج پژوهش، راهکارهای نیز پیشنهاد شده است:

■ با توجه به وضعیت خاص اقتصادی حاکم بر منطقه و نامناسب بودن سطح

زندگی و رفاه و با توجه به اینکه یکی از مباحث مهم در توریسم، امنیت اقتصادی و امنیت سرمایه گذاری است.

■ جلوگیری از تبلیغات نادرست در مورد امنیت منطقه در افکار عمومی و تشویق گردشگران برای دیدار از منطقه جهت از بین رفتن سو تفاهم ها در مورد منطقه.
■ با توجه به اینکه امنیت و گردشگری رابطه مستقیم باهم دارند، می طلبد ارگانهای مربوطه هماهنگی لازم را در مورد گردشگری و امنیت داشته باشند. زیرا نخستین و مهم ترین عامل در جذب جهانگردان، تأمین امنیت منطقه سفر است.

■ منطقه چابهار با توجه به جاذبه ها یورزشی می تواند یکی از جذاب ترین مناطق برای گردشگری منطقه باشد و در صورت ارائه سیاست های درست اقتصادی و برنامه ریزی گردشگری در منطقه می تواند جایگزینی قوی برای برخی کشورهای حاشیه خلیج فارس گردد.

■ نیروی انتظامی شهرستان چابهار می تواند با کنترل و انسداد مرزهای چابهار با استفاده از فناوری های نوین حس امنیت را در گردشگران زیاد کند.

■ توسعه خدمات الکترونیک انتظامی (ارائه خدمات انتظامی به شهروندان در بستر اینترنت، تلفن های همراه و ...)

■ کاهش تصادف جاده ای و تخلفات رانندگی گردشگران با بهره گیری از روش های نوین علمی در حوزه فناوری اطلاعات.

■ پژوهش و تدوین الگوی برنامه ریزی استراتژیک گردشگری ورزشی در ایران و ارائه مدل تکامل یافته گردشگری ورزشی که با ویژگی های گردشگری چابهار منطبق باشد در این مدل نقش نیروی انتظامی به عنوان تامین کننده اصلی امنیت گردشگران ورزشی باید واضح و مشخص باشد.

■ برنامه ریزی جهت اعمال نفوذ بر آژانس های مسافرتی و راهنمایان تور که برای ناجا جزء اهرم های کنترلی مهم محسوب می شوند و خدمات امنیتی و انتظامی خوبی نیز دریافت می نمایند ولی ناجا در صدور مجوز جهت تاسیس این آژانس ها و یا فعالیت راهنمایان تورها کم رنگ ظاهر شده است اعمال نفوذ ناجا در صدور این مجوزها می تواند باعث اجرای موثر تدابیر و برنامه های امنیتی و کنترلی گردشگران شده و باعث تقویت اشراف اطلاعاتی پلیس امنیت عمومی گردد.

- آخوندزاده، طاهره، (۱۳۹۳)، بررسی نقش ورزش های آبی در توسعه گردشگری ساحلی (مطالعه موردی: نواحی ساحلی شهرستان بابلسر)، همایش ملی گردشگری، سرمایه های ملی و چشم انداز آینده: اصفهان.
- احراری رودی. محی الدین. شاهرخی خرگردی، ژیلا. ۱۳۸۶. زمین گردشگری در چابهار. علوم زمین. بهار ۱۳۸۷. سال هفدهم.
- ادبی فیروزجاه، جواد. کوزه چیان، هاشم. احسانی، محمد. ۱۳۸۸، بررسی مهم ترین جاذبه های طبیعی ورزشی موثر بر توسعه گردشگری ورزشی کشور از دیدگاه کارشناسی ورزشی و گردشگری. مدیریت ورزشی. تابستان..
- پاپلی یزدی، محمدحسین و مهدی سقایی، (۱۳۸۶)، گردشگری (ماهیت و مفاهیم)، انتشارات سمت، چاپ دوم، تهران.
- پارسایی، اسماعیل، (۱۳۸۴)، امکان سنجی نواحی مستعد توسعه اکوتوریسم، پایان نامه، دانشگاه تربیت مدرس.
- ثبوتی، حجت، (۱۳۸۶)، بررسی عوامل تأثیرگذار در توسعه گردشگری استان ایلام، سازمان میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری استان ایلام.
- چاگ وای، گی، (۱۳۸۲)، جهانگردی از چشم انداز جامع، ترجمه محمدعلی پارسائیان و سید محمد اعرابی، چاپ دوم تهران، دفتر پژوهش های فرهنگی.
- رحیم پور، علی، (۱۳۸۴)، جهانگردی، امنیت و توسعه ماهنامه بازاریابی، شماره ۱۷.
- زیتونلی، عبدالحمید، هنری، حبیب، فراهانی، ابوالفضل، (۱۳۹۰)، شناسایی توانمندی های گردشگری ورزشی استان گلستان، پژوهش های مدیریت ورزشی و علوم حرکتی، سال اول، شماره ۱، صص ۷۱-۸۳.
- سلیمی سبحان، محمدرضا، (۱۳۹۳)، امنیت و توسعه پایدار گردشگری (مطالعه موردی: شهر تهران)، فصلنامه جغرافیای انتظامی، شماره هشتم، صص ۱۲۸-۹۷.
- سنایی، وحید، (۱۳۷۸)، توسعه پایدار و گردشگری، ماهنامه تخصصی بازاریابی، شماره ۴.
- سلیمانی، منصور. محمدنژاد، علی. خدادادی، پروین. عطایی، وحید. ۱۳۹۳. سنجش رضایتمندی گردشگران از شهر مهاباد با تاکید بر گردشگری خرید. فصلنامه اقتصاد و مدیریت شهری، شماره دهم.

- علیقلی زاده فیروزجایی، ناصر، (۱۳۹۱)، ضرورت و اهمیت توسعه گردشگری در سواحل مکران. مطالعه موردی: شهرستان چابهار، اولین همایش ملی توسعه سواحل مکران و اقتدار دریایی جمهوری اسلامی ایران.
- غفوری، فرزاد، هنرور، افشار، نعمت پور، رفیعه، (۱۳۹۲)، عوامل موثر در توسعه گردشگری ورزش های آبی در شهرهای ساحلی مازندران، دو فصلنامه مدیریت و توسعه ورزش، سال دوم، شماره ۲، صص ۱۹-۳۰.
- فلاحی، احمد، حسنی، احسان، کروبی، مهدی، (۱۳۹۲)، بررسی جاذبه های طبیعی موثر بر توسعه گردشگری ورزشی استان کردستان، فصلنامه مطالعات مدیریت ورزشی، سال دوم، شماره ۱۷، صص ۱۵۹-۱۷۳.
- لطفی فر، مجتبی، غفوری، حسین، (۱۳۹۱)، نقش امنیت در توسعه گردشگری، مورد شناسی، چابهار، اولین همایش ملی توسعه سواحل مکران و اقتدار دریایی جمهوری اسلامی ایران.
- محلاتی، صلاح الدین، (۱۳۸۰)، درآمدی بر جهانگردی، چاپ اول، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.
- موید فر، سعیده، تقوایی، مسعود، زنگی آبادی، علی، (۱۳۹۳)، تبیین امنیت گردشگران با تاکید بر مؤلفه های مدیریت بحران گردشگری (مطالعه موردی: فضاها ی گردشگری شهر یزد)، فصلنامه پژوهشنامه جغرافیای انتظامی، سال دوم، شماره ۷، صص ۱-۲۴.
- هنرور، افشار، غفوری، فرزاد، فزان، فرزم، شریفیان، اسماعیل، (۱۳۸۶)، عوامل مهم در بازاریابی گردشگری ورزشی در ایران، فصلنامه المپیک، سال پانزدهم، شماره ۴، صص ۳۱-۴۴.
- Cave ,P.Leader , C., (2003). Sport Tourism : The case for a local Approach in Africa”, Second Africans on peace Trough Tourism.
- Chalipl.&.B.C.Green (2001). Leveraging large sports events for tourism: Lessons learned from.the Sydney Olympics”. Supplemental proceedings of the travel and tourism. research association 32nd annual conference, Fort Myers, FL, June 2001 ,13-10.
- Chalipl.&.B.C.Green.L.VanderVelden (1998). Sources of interest in

travel to the Olympic games. Journal of Vacation Marketing. 4, pp. 22-7.

- Gammon, S., & Robinson, T. (1997). "Sport and Tourism : a conceptual framework. Journal of Sport Tourism. 3,4, PP:24-8.
- Emery.P.(2010). past, present, future major sport event management practice: the practitioner perspective. Sport management review 170-13,158. Journal homepage:
www.elsevier.com/locate/smr/games»vol.12.pp.23-5
- Hartzer, J. (1994). National Survey Shows Whos Going to the Olympic Games and How Theyll Get There. Atlanta, GA: World Travel Partners.
- Higham, J.E. & T.D. Hinch (2003). "Sport, space and time: Effects of the Otago Highlanders franchise on tourism", Journal of Sport Management, 17, pp. 235.
- Hinch, T.; J. Higham (2003). Sport tourism development Channel View Publication. UK.
- Hudsons, S., (2003). Sport and Adventure Tourism, The Haworth Press.
- Schwark.Jurgen. 2007. Sport tourism: introduction and overview Jürgen Schwark. European Journal for Sport and Society ,(2) 4 ,2007 132-117.
- weaver,david and oppermnna2000,Tourism management,wiley.
- World Tourism Organiization (WTo) , (۲۰۰۱), "Sport and Tourism Shaping.

